

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

WSPÓLNY RAPORT POL – CZE O NIELEGALNEJ MIGRACJI II PÓŁROCZE 2020

Racibórz, styczeń 2021

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

WSTĘP

Skuteczne przeciwdziałanie i zwalczanie nielegalnej migracji w realiach Schengen jest zjawiskiem złożonym i wymaga współdziałania służb z poszczególnych krajów, zwłaszcza z ich terenów przygranicznych. Oprócz współpracy bezpośredniej zasadniczym jej elementem jest wymiana informacji w zakresie pozwalającym identyfikować wykorzystywane metody, zarówno przez samych nielegalnych migrantów jak i organizatorów procederu. Wymieniane dane pozwalają także na określanie skali i kierunków zagrożeń na poszczególnych odcinkach czy rejonach służbowej odpowiedzialności współdziałających służb.

Swoistym podsumowaniem cyklicznej i sytuacyjnej wymiany informacji pomiędzy Śląskim Oddziałem Straży Granicznej, a Dyrekcjami Policji Województw Morawsko-Śląskiego i Ołomunieckiego (Republika Czeska) jest niniejsze opracowanie. Jest to również wyraz dobrej współpracy komórek statystyczno – analitycznych wskazanych powyżej jednostek organizacyjnych współpracujących krajów, których kierownicy w roku 2014 podkreślili potrzebę stałej cyklicznej wymiany informacji migracyjnych. Na ostateczny kształt tego dokumentu częściowo miała wpływ systematyka przyjęta we wspólnym raporcie służb migracyjnych z państw Grupy Wyszehradzkiej (V4).

Niniejszy raport jest produktem końcowym projektu pn. „Bieżąca wymiana informacji i doświadczeń pomiędzy polskimi i czeskimi służbami migracyjnymi podstawą bezpieczeństwa na terenach przygranicznych” INTERREG V-A Republika Czeska-Polska, który Śląski Oddział Straży Granicznej realizował wspólnie z Dyrekcją Wojewódzką Policji Republiki Czeskiej w Ostrawie. Zgodnie z założeniami projektowymi opracowanie to będzie miało charakter stały i będzie cyklicznie przygotowywane przez okres co najmniej pięciu kolejnych lat. Będzie również dostępne dla współpracujących podmiotów ale i ogółu społeczeństwa poprzez publikację na stronach internetowych obu biorących udział w przygotowaniu raportu służb.

1. Nielegalna migracja – zarys ogólny, rozwój

Sytuacja w Polsce¹

W 2020 r. w polskim systemie ochrony granicy państwowej funkcjonowało 9 oddziałów Straży Granicznej oraz 101 placówek Straży Granicznej. Kontrola graniczna odbywała się w 67 przejściach. W interpretacji niniejszego raportu należy wziąć pod uwagę odbiegający od normy sposób działania formacji, w tym Śląskiego Oddziału SG, w okresie nasilonych działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się koronawirusa SARS-CoV-2. Jedną ze zmian było przywrócenie na podstawie Rozporządzenia MSWiA z dnia 13.03.2020 r. w Polsce od dnia 15.03.2020 r. do 12.06.2020 r. tymczasowej kontroli granicznej osób przekraczających wewnętrzną granicę państwową. Kontrolę graniczną na granicach wewnętrznych wprowadziły również państwa sąsiadujące z Polską oraz pozostałe państwa członkowskie UE. Natomiast przywódcy państw członkowskich UE zdecydowali również o zamknięciu granicy zewnętrznej Unii Europejskiej od dnia 17.03.2020 r. Przywódcy Państw Członkowskich UE podjęli decyzję o jej ponownym otwarciu dnia 01.07.2020 r. Podróże poza granice UE, jak i do UE były jednak umożliwiające w oparciu o na bieżąco modyfikowaną tzw. listę krajów bezpiecznych, w których nie występowało wysokie ryzyko zakażenia wirusem SARS CoV 2. Przywrócono również ruch lotniczy, jednak odbywał się on w minimalnym natężeniu.

W związku z podjęciem przedstawionych powyżej działań, w analizowanym okresie liczba cudzoziemców, obywateli państw trzecich, wykrytych przez całą Straż Graniczną z pewnością będzie się znacząco różnić w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego.

W 2020 r. Straż Graniczna zatrzymała/ujawniła 3 555 (w 2019 r. – 5 097) obywateli państw trzecich, którzy wbrew przepisom **przekroczyli granicę państwową (pgpwp) lub usiłowali ją przekroczyć**.

Na kierunku do RP zatrzymano/ujawniono 3 160 (w 2019 r. – 2 202) obywateli państw trzecich. Po przekroczeniu granicy zewnętrznej wbrew przepisom zatrzymano/ujawniono łącznie 1 972 (w 2019 r. – 1 991), obywateli państw trzecich. Zatrzymania/ujawnienia dotyczyły pgpwp na odcinkach granicy:

- z Ukrainą – 1 286 (1 024),
- na lotniczej - 456 (652),
- z Białorusią - 198 (189),
- z Rosją - 31 (124),
- na morskiej - 1 (2).

Po przekroczeniu granicy wewnętrznej wbrew przepisom zatrzymano/ujawniono łącznie 1 583 (w 2019 r. – 2 494) obywateli państw trzecich. Zatrzymania/ujawnienia dotyczyły pgpwp na odcinkach granicy:

- z Niemcami – 677 (1 106),
- **z Czechami - 522 (980)**,
- z Litwą - 121 (165),
- na lotniczej - 75 (139),
- ze Słowacją - 176 (68),
- na morskiej - 12 (36).

Spośród łącznej liczby zatrzymanych/ujawnionych za pgpwp do RP na wszystkich odcinkach granicy najliczniej występowali obywatele: Ukrainy – 1 956 (2 555), Rosji - 219 (315), Gruzji – 136 (168) i Afganistanu 135 (120).

¹ Wszystkie dane liczbowe na podstawie PWI za II półrocze 2019 r. i 2018 r.

Na kierunku z RP zatrzymano/ujawniono 395 (612 w 2019 r.) obywateli państw trzecich, w tym na odcinku granicy z Czechami 92 (63 w 2019 r.).

Spośród łącznej liczby zatrzymanych/ujawnionych za pgpwp z RP na wszystkich odcinkach granicy najliczniej występowały obywatele: Ukrainy – 161 (292), Syrii – 46 (17) i Gruzji 34 (53).

1. W 2020 r. ustalono, że do RP **w sposób nielegalny przedostało się** 1 896 (w 2019 r. – 4 360) ob. państw trzecich, których SG zatrzymała/ujawniła podczas próby przedostania się z Polski do innych państw (za pgpwp z RP) oraz za nielegalny pobyt, w tym na odcinku granicy z Czechami 48 (40).
2. W związku ze stwierdzeniem **nielegalnego pobytu** zatrzymano/ujawniono 9 247 (w 2019 r. – 26 646) **obywateli państw trzecich**. Najliczniej występowały obywatele: Ukrainy – 6 432 (19 564), Rosji – 606 (1 396) i Gruzji - 552 (1 368).
3. W związku ze stwierdzeniem **nielegalnego wykonywania pracy i prowadzeniem działalności gospodarczej w ŚIOSG** zatrzymano/ujawniono 264 (w 2019 r. - 511) cudzoziemców, w tym najczęściej występowały obywatele: Ukrainy - 213 (444) i Gruzji - 14 (19)².
4. Spośród 13 277 (w 2019 r. – 35 237) obywateli państw trzecich zatrzymanych/ ujawnionych za pgpwp, nielegalny pobyt, przekazanych i przemycających dokumentu 1 094 (1 263) **wykryto fałszywe dokumenty (w tym cudze oryginalne oraz wyludzone)**.

Ujawniono:

- 335 (802) wiz,
- 51 (109) dowodów osobistych,
- 31 (97) stempli,
- 55 (86) paszportów,
- 57 (65) dokumentów pobytowych,
- 522 (42) oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania zatrudnienia,
- 7 (6) innych dokumentów.

Spośród ujawnionych sfalszowanych dokumentów 330 (w 2019 r. - 771) **uznano za wyludzone**, z czego niemal wszystkie stanowiły wizy - 327; wiza typu „D” – 322 przypadki, wiza typu „C” – 5 przypadków. Najczęściej wizy wyludzano w placówce dyplomatycznej RP we Lwowie – 110, w Charkowie – 46, w Kijowie – 42, w Łucku – 35 i w Winnicy – 34.

5. Zagrożenie związane z nielegalną migracją w ukryciu w samochodach ciężarowych i busach z kierunku tzw. szlaku bałkańskiego.

W 2020 r. SG w **56** zdarzeniach ujawniła **239** cudzoziemców (113 AFG, 60 SYR, 22 IRQ, 8 TUR, 7 VNM, 6 MAR, 5 IRN, 5 ERI, 5 DZA, 4 PAK, 2 PSE, 1 JEM i 1 SDN).

ŚIOSG³ – 18 zdarzeń, 104 migrantów: 42 AFG, 21 IRQ, 17 SYR, 7 TUR, 5 ERI, 4 IRN, 3 MAR, 2 PAK, 2 PSE i 1 JEM).

² Dane własne SiS WAlWM ŚIOSG za 2020 i 2019 r.

³ Dane własne SA WAlWM ŚIOSG – Monitoring – zdarzenia w ukryciu w 2020 r.

Sytuacja w Republice Czeskiej

1. W 2020 roku w związku z nielegalną migracją na terytorium Republiki Czeskiej zatrzymano **7 093 osób**. Porównując do roku 2019 odnotowano wzrost o jedną czwartą (+1 416 osób, tj. +24,9 %). W marcu 2020 r. w związku z działaniami przeciwko pandemii COVID-19 stopniowo ograniczano transport lotniczy, dostosowywano warunki wjazdu i wyjazdu przez granicę, wprowadzono tymczasowe przywrócenie kontroli granicznej na granicy z RFN i Austrią oraz kontrolę sanitarną na granicy z Polską i Słowacją. Od kwietnia do lipca ubiegłego roku środki te zmieniały się stosownie do bieżącej sytuacji. Działania przyjęte w związku z COVID 19 od połowy marca 2020 r. spowodowały gwałtowny spadek liczby zatrzymanych: w marcu (220 osób), kwietniu (47) i maju (154). Wysokie miesięczne liczby od lipca do grudnia (819, 900, 957, 967, 997, 809) spowodowały wzrost ogólnej liczby rocznej. Dla porównania w 2019 liczby miesięczne utrzymywały się na stałym poziomie od 400 do 550 osób.
2. Z ogólnej liczby migrantów, 6 645 osób (tj. 93,7%) ujawniono w związku z nielegalnym pobylem, a 448 osób w związku z nielegalną migracją przez zewnętrzną granicę Schengen w Czechach (skutek radykalnego zmniejszenia liczby pasażerów w transporcie lotniczym). W przypadku nielegalnych migrantów, zwłaszcza z Ukrainy, odnotowano znaczącą liczbę wyjazdów do ojczyzny na początku pandemii COVID - 19. Nowy trend – dotyczy przede wszystkim obywateli Ukrainy, Mołdowy i Albanii, którzy w ruchu bezwizowym przekraczali granicę węgierską na dokumenty biometryczne i wjeżdżali do Republiki Czeskiej wbrew przyjętym przez Ministerstwo Zdrowia RC środkom ochronnym.
3. W 2020 roku prowadzono postępowania wobec 37 osób zatrzymanych za pomocnictwo w nielegalnej migracji (wzrost o 11 osób). Byli to obywatele Czech (18), Bułgarii(6) oraz Rumunii (3). Najczęściej pomocnictwo polegało na przemycaaniu ludzi przez granicę (22 przypadki) oraz celowe małżeństwo (15). Według poszczególnych regionów (województw), w których najczęściej ujawniano nielegalnych migrantów, tradycyjnie pierwsze miejsce zajmuje Komenda Wojewódzka Policji w Pradze, gdzie łącznie przebywało 2225 osób nielegalnie (tj. 33,5% ogólnej liczby nielegalnych mieszkańców). Na drugim miejscu KWP w Brnie (730 osób, tj. 11,0). Trzecie miejsce w statystykach zajęła KWP w Ústí nad Labem (534 osoby, tj. 8,0%), a czwarte KWP w województwa środkowoczeskiego (495 osób, tj. 7,4%). Piąte miejsce zajmuje Dyrekcja Policji ds. Cudzoziemców (Inspektoraty na lotniskach międzynarodowych oraz ośrodek recepcyjny Zastávka u Brna) 491 osób (tj. 7,4%). Razem te 5 jednostek ujawniło ok. 70% cudzoziemców w związku z nielegalnym pobylem.
4. Nielegalna migracja tranzytowa. W tej kategorii zatrzymano 486 osób, w tym 462 zatrzymano na granicy lądowej, a 24 na granicy lotniczej. Najwięcej migrantów zatrzymano w listopadzie (182 osoby). Zarejestrowano 166 przypadków, w tym jedną dużą 48 osobową grupę. Porównując do roku 2019 nastąpił wysoki wzrost o 220 osób (tj. + 82,7%). Jeżeli ustalono skąd dany cudzoziemiec wjechał do RC (385 osób, tj. 79,2%), to na granicy lądowej przeważały zatrzymania po wjeździe ze Słowacji (279 osób), a następnie z Austrii (88 osób). Na granicy powietrznej był to głównie przylot z Grecji (12 osób). Zdecydowana większość osób wymieniła Niemcy jako cel swojej podróży. Cudzoziemcy wykorzystywali do transportu głównie samochody ciężarowe (314 tj. 64,6%), samochody osobowe (61), pociągi (31), samoloty (22), autobusy (22) itp. Najwięcej zatrzymano obywateli Afganistanu (139 osób, tj. 28,6%), Syrii (83, tj. 17,1%), Maroka (62, tj. 12,8%), Turcji (55, tj. 11,3%) i Algierii (31, tj. 6,4%).

5. W 2020 r. zgłoszono 448 osób, które zostały ujawnione podczas nielegalnej migracji przez zewnętrzną granicę Schengen w Republice Czeskiej. Porównując z rokiem 2019 odnotowano spadek o 55 osób (tj. -10,9%). Jeśli ocenimy poszczególne miesiące, to w I kwartale 2020 roku wykryto 96 osób, natomiast po wprowadzeniu w marcu działań związanych z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się COVID-19 w II kwartale wykryto tylko jedną osobę. W III kwartale nastąpiła zmiana i odnotowano 248 osób, natomiast w IV kwartale ponownie nastąpił spadek do 103 osób, większość ujawniono w październiku (61) a w kolejnych dwóch miesiącach nastąpił dalszy spadek (22 i 20). Prawie połowa ujawnionych osób to obywatele Ukrainy (211 osób, tj. 47,1%). Oprócz jednej osoby wszyscy pozostali byli ujawniani zawsze po przylocie do Czech z Kijowa i Odessy. Od stycznia do czerwca 2020 roku ujawniono tylko 15 obywateli Ukrainy, w lipcu 72, po czym w kolejnych miesiącach nastąpił spadek: (34) sierpień, (38) wrzesień, (29) październik, (9) listopad, (14) grudzień. Były to przypadki naruszające regulacje Ministerstwa Zdrowia Republiki Czeskiej wydane w celu ochrony przed rozprzestrzenianiem choroby COVID-19. Dlatego też najwyższy wzrost międzyroczny odnotowano wśród obywateli Ukrainy o 163 osoby (tj. + 339,6) Na drugim miejscu znajdują się obywatele Gruzji (58 osób, tj. 12,9%), z których większość została ujawniona po przylocie (wpis w SIS osoby niepożądane). Najczęściej przylot następował ze Stambułu. W porównaniu z rokiem 2019 największy spadek odnotowano wśród obywateli Gruzji, bo o 75 osób (tj. -56,4%). Trzecie miejsce zajmują obywatele Rosji (43, tj. 9,6%, +9 osób), wszyscy zostali ujawnieni po przylocie (najczęściej z Moskwy. Te 3 narodowości stanowiły 70% ogółu ujawnionych, pozostałe 30% to przedstawiciele 38 narodowości.
6. Nielegalna migracja z wykorzystaniem sfałszowanych dokumentów podróży. Sfałszowanym dokumentem posłużyły się 103 osoby w związku z nielegalnym pobylem (85 osób mniej niż w 2019 roku, tj. -45,2%). Z tej liczby 79 osób ujawniono w kraju, 16 osób na granicy lotniczej (w tym 12 osób po przylocie z Grecji: Ateny 9 i Korfu 3) oraz 8 osób na wewnętrznej granicy lądowej. Ogółem w związku z nielegalnym pobylem ujawniono 111 sfałszowanych dokumentów (jedna osoba może posiadać więcej dokumentów), w tym: 94 dowody osobiste i 17 paszportów. Najczęściej (89,2 %) fałszowano dokumenty państw UE: 99 dokumentów, w tym najwięcej rumuńskich (57), słowackich (10), bułgarskich (10) i węgierskich (5). Najczęściej były to dokumenty całkowicie podrobione.
- Łącznie 28 osób przedstawiło sfałszowany dokument podróży podczas kontroli granicznej, co stanowi zaledwie 6% łącznej liczby ujawnionych nielegalnych migrantów na zewnętrznej granicy Schengen. W porównaniu z rokiem 2019 odnotowano ponad 76% spadek (-89 osób). Na kierunku wyjazdowym z RC (odloty) było to 21 osób (miejsca docelowe: Londyn, Dublin i Edynburg), a na kierunku wjazdowym (przyloty) 7 osób (z Rosji i Turcji). Z ogólnej liczby 28 sfałszowanych dokumentów podróży, na granicy zewnętrznej w 15 przypadkach chodziło o dowody osobiste, a w 13 o paszporty. W 24 przypadkach wykorzystano dokumenty, których właścicielem nie była osoba nimi się posługująca (dokument podrobiony, wymieniona strona z danymi identyfikacyjnymi, cudzy na podobieństwo) w 4 przypadkach chodziło o dokumenty własne (umieszczone w nich podrobione wizy lub stemple kontroli granicznej) Najczęściej fałszowane były dokumenty: Włoch, Rumunii, Belgii i Szwecji. Za nielegalny pobyt z wykorzystaniem sfałszowanych dokumentów podróży zatrzymano przedstawicieli 20 państw. Najwięcej Ukraińców (44), Mołdawian (24), Syryjczyków (7) i Gruzinów (7).

Zagrożenia i trendy w nielegalnej migracji w Republice Czeskiej:

- Odnotowano wzrost głównie ob. Ukrainy i Mołdawii, którzy wjeżdżają na terytorium RC niezgodnie z obowiązującymi przepisami ochronnymi MZ RC wydanymi w celu

zapobiegania rozprzestrzeniania się COVID 19 (właściciele paszportów biometrycznych w ramach ruchu bezwizowego).

- Wzrost ujawnionych przypadków przewozu nielegalnych migrantów w ukryciu w pojazdach ciężarowych.

POL

Śląski Oddział Straży Granicznej w Raciborzu

W II półroczu 2020 r. **Śląski Oddział SG** realizował, ustawowe zadania na terenie dwóch województw: śląskiego i opolskiego, równocześnie administrując południowym odcinkiem granicy państwowej RP o łącznej długości 445,34 km, w tym:

- **357,91 km granicy z Republiką Czeską,**
- 87,43 km granicy z Republiką Słowacką.

W okresie II półrocza 2020 r. ujawniono 421⁴ (II pół 2019 r. -886)⁵ ob. państw trzecich⁶, z czego 57% stanowili Ukraińcy (241). Kolejną nacją byli Gruzini (37). W obszarze nielegalnej pracy ujawniono 245⁷ ob. państw trzecich.

Podstawą zatrzymania cudzoziemców było:

- nielegalny pobyt – 284;
- przekroczenie granicy państwowej do/z RP – 133/0;
- nielegalna praca – 245⁸;
- w grupie tej znajdują się również 4 osoby przekazane (1 ob. Ukrainy, 1 ob. Rosji, 1 ob. Białorusi i 1 ob. Uzbekistanu).

Nielegalna migracja w dalszym ciągu wykazywała charakter tranzytowy, Ukraińcy wykorzystując polskie wize do pracy po legalnym wjeździe do Polski migrowali do innych państw UE w celach zarobkowych lub odwiedzin.

W porównaniu do II półrocza 2019 r. liczba ujawnionych obywateli państw trzecich spadła o 52,5% (mniej o 465 osób). Niezmienna pozostaje dominacja ob. Ukrainy, którzy w poprzednim okresie stanowili 57% ogółu zatrzymanych.

Od 2017 roku objęto monitoringiem wszystkie zdarzenia **przemytu ludzi w przestrzeniach zamkniętych samochodów ciężarowych** jadących z kierunku Bałkanów. Wykryte zarówno w Polsce jak i w ościennych państwach członkowskich UE wskazują na samochody zarejestrowane głównie w Serbii, Turcji, a także Polsce. Podobnie wygląda również profil kierowców.

W II półroczu 2020 r. funkcjonariusze ŚIOSG w 13 zdarzeniach zatrzymali 30 AFG, 19 IRQ, 15 SYR, 5 TUR, 5 ERI, 4 IRN, 2 MAR, 2 PAK, 2 PSE i 1 JEM, którzy przyjechali do Polski korzystając z ukrycia w zamkniętych przestrzeniach pojazdów.

- 1) **08.07.2020 r. w m. Prószków k. Opola**, na autostradzie A4 doszło do zatrzymania cudzoziemców przez funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej.

⁴ Dane na podstawie PWI za II półrocze 2020 r.

⁵ Dane na podstawie PWI za II półrocze 2019 r.

⁶ Obywatele państw spoza UE.

⁷ Dane własne SiS WAiWM ŚIOSG za 2020 r.

⁸ Obywatele państw spoza UE, w tym osoby powierzające wykonywanie pracy.

W części bagażowej pojazdu tyout bus przebywały młode osoby o ciemnej karnacji. Po przybyciu na miejsce funkcjonariusze Straży Granicznej z Opola ujawnili 10 nielegalnych migrantów: 6 ob. SYR, 2 ob. IRN, 1 ob. IRQ i 1 ob. JEM, którzy prawdopodobnie nielegalnie przekroczyli granicę do Polski.

Trasa: SYR/IRN/IRQ/JEM → TUR → GRC → SRB → AUT → CZE → POL → *Niemcy/Niderlandy*

- 2) **24.07.2020 r. - funkcjonariusze Straży Granicznej otrzymali informację od policjantów z Pawłowic (powiat pszczyński)** o dwóch obcokrajowcach ujawnionych w bułgarskiej naczepie ciężarówki. Cudzoziemcy nie posiadali przy sobie żadnych dokumentów. Deklarowali, że pochodzą z Pakistanu. Kierowcą samochodu ciężarowego był obywatel Bułgarii, który nie miał pojęcia, że podróżują z nim nielegalni migranci. Pojazd przewoził kartonowe pudła, zawierające poduszki. Podczas prowadzonych czynności wyjaśniających, w obecności tłumacza, potwierdzono pakistańskie obywatelstwo i dane osobowe zatrzymanych mężczyzn. Pakistańczycy zeznali, że swą podróż w naczepie pojazdu rozpoczęli w Rumunii. To tam ich rodak udzielił im pomocy przy organizacji wyjazdu do Niemiec. Za przemyt mężczyźni zapłacili mu po 1.500 euro.

Trasa: PAK → ROU → POL → *Niemcy/Włochy*

- 3) **07.08.2020 r. w m. Kobiór (parking przy DK1) o godz. 22:15 funkcjonariusze PSG w Bielsku-Białej** zatrzymali 34 cudzoziemców (18 Iraku, 9 Syrii, 5 Turcji, 2 Iranu), cudzoziemcy nie posiadali przy sobie żadnych dokumentów oraz w m. Tychy ob. Turcji, kierowcę pojazdu ciężarowego marki DAF.

- 4) **13.10.2020 r. w m. Warszowice funkcjonariusze PSG Bielsko-Biała** po informacji otrzymanej od pracownika stacji paliw, zatrzymali ob. ERI, który w nieustalonym miejscu, bez dokumentów, przekroczył granicę kraju przy użyciu podstępu ukrywając się pod naczepą TIR-a. Cudzoziemiec zeznał, że opuścił kraj pochodzenia w 2018r. Do TUR przyleciał samolotem na podstawie fałszywego paszportu. Granicę turecko-grecką przekroczył w zorganizowanej grupie i dotarł pieszo aż do Rumunii. Z Rumunii usiłował przedostać się na Węgry skąd został zawrócony przez policję. Na parkingu w Rumunii schował się pod naczepą samochodu ciężarowego. Z uwagi na złe warunki atmosferyczne i wyziębienie wyszedł z ukrycia na parkingu w Polsce, gdzie został zatrzymany. Celem podróży cudzoziemca były kraje Europy Zachodniej.

Trasa: ERI → SDN → TUR → GRC → SRB → ROU → HUN → SVK → POL → *kraje Europy Zachodniej*

- 5) **14.10.2020 r. w m. Żory** funkcjonariusze PSG Bielsko-Biała po informacji otrzymanej od dyżurnego KMP Żory o ujawnieniu przez patrol ITD w rejonie MOP Rowień 2 ob. PSE. W trakcie kontroli ustalono, że cudzoziemcy prawdopodobnie dokonali ppgwp w nieustalonym miejscu, ukryci pod naczepą pojazdu ciężarowego. Na tą okoliczność przesłuchano również kierowcę pojazdu w charakterze świadka, który nie miał świadomości o nielegalnych migrantach pod naczepą.

Trasy:

1. PSE → TUR → GRC → ALB → KOS → SRB → HRV → SRB → HUN → SVK → POL → *Niemcy*
2. PSE → TUR → GRC → SRB → ROU → HUN → SVK → POL → *Niemcy*

- 6) **W dniu 15.10.2020 r. około godz. 18:15 w m. Czechowice Dziedzice** funkcjonariusze PSG Bielsko-Biała podczas kontroli legalności pobytu zatrzymali 4 ob. ERI, którzy nielegalnie przekroczyli granicę ze Słowacji do Polski będąc ukryci w przyczepie czeskiego pojazdu ciężarowego. Kierowcę pojazdu ob. Mołdawii przesłuchano w charakterze świadka, który zeznał, iż nie miał świadomości co do ukrytych migrantów w naczepie pojazdu. Ustalono, że cudzoziemcy z Etiopii samochodem udali się do Sudanu, a następnie do Libii. Granice do Włoch pokonali nielegalnie przy użyciu łodzi. Z Włoch

samochodem udali się do Austrii, a następnie do Słowacji. Z kolei na Słowacji zostali ukryci w przestrzeni ładunkowej samochodu ciężarowego, w której zostali umieszczeni przez przemytników. Celem podróży była Belgia.

Trasa: ETH → SDN → LBY → ITA → AUT → SVK → POL → *Belgia*

- 7) **W dniu 28.10.2020 r.** o godz. 17:30 w m. Łędziny funkcjonariusze PSG Bielsko-Biała po informacji od KPP Bieruń zatrzymali 14 ob. AFG w rejonie stacji paliw „Orlen” przy trasie S1 w kierunku na Warszawę. Przesłuchany kierowca ob. Serbii nie miał świadomości, że przewozi osoby w ukryciu. Celem podróży była Belgia lub Niemcy.

Trasy:

1. AFG → PAK → IRN → TUR → GRC → MKD → SRB → HUN → SVK → POL → *Niemcy/Belgia*;
2. AFG → PAK → IRN → TUR → BGR → SRB → HUN → SVK → POL → *Niemcy/Belgia*

- 8) **W dniu 04.11.2020 r.** o godz. 23:30 w m. Cieszyn funkcjonariusze PSG Bielsko-Biała po informacji od KPP Cieszyn zatrzymali 3 ob. AFG, którzy podróżowali ukryci w naczepie pojazdu ciężarowego. Kierowca pojazdu ob. ROU w czasie przerwy na stacji benzynowej zauważył, że w naczepie jego pojazdu przebywają 3 nieznane mu osoby. Poinformował o fakcie pracownika stacji, a ten poinformował policję. Cudzoziemcy dokonali pgpwp z RC do RP w byłym dpg Cieszyn-Boguszowice. Cudzoziemcy nie posiadali przy sobie żadnych dokumentów. Celem podróży cudzoziemców była Belgia oraz Włochy.

Trasa: AFG → PAK → IRN → TUR → GRC → MKD → SRB → ROU → UNK → POL → *Belgia/Włochy*

- 9) **W dniu 12.11.2020 r.** o godz. 10:40 w m. Żywiec funkcjonariusze PSG Bielsko-Biała po otrzymaniu informacji od funkcjonariuszy KAS, zatrzymali 6 ob. AFG. Kierowca ob. BGR nie miał świadomości, że przewozi osoby w ukryciu. Cudzoziemcy dokonali pgpwp z RS do RP w byłym dpg Zwardoń, przy użyciu podstępnie ukrywając się w naczepie pojazdu ciężarowego. Z macierzystego kraju cudzoziemcy wyjechali: jeden w 2016r., jeden w 2019, a pozostali 3 miesiące temu. W Rumunii w rejonie Timisoary zostali wspólnie umieszczeni w naczepie samochodu ciężarowego z zapewnieniem, że celem podróży są Niemcy. Celem podróży cudzoziemców była Belgia, Niemcy lub Francja.

Trasy:

1. AFG → PAK → IRN → TUR → GRC → MKD → SRB → ROU → HUN → SVK → POL → *Niemcy/Belgia/Francja*;
2. AFG → PAK → TUR → BGR → SRB → ROU → HUN → SVK → POL → *Belgia*

- 10) **W dniu 12.11.2020 r.** o godz. 11:00 w m. Zwardoń funkcjonariusze PSG Bielsko-Biała po informacji od pracowników obsługi terenu, zatrzymali 1 ob. AFG, który w ukryciu pojazdu ciężarowego dokonał pgpwp z RS do RP w byłym dpg Zwardoń. Kierowca pojazdu ob. Mołdowy nie miał świadomości, że przewozi osoby w ukryciu, jednakże jest to już drugi przypadek kiedy w jego transporcie ujawniono nielegalnych migrantów. Cudzoziemiec wyjechał z kraju pochodzenia w 2019r. W Rumunii został umieszczony przez przemytnika wraz z 6 innymi ob. AFG w pojeździe, który miał jechać do Niemiec. W trasie poprzez GPS, kiedy byli na Słowacji, zorientowali się, że kierowca zmierza do Polski, postanowili więc nożem przeciąć plandekę i uciekać z tira podczas jazdy. W trakcie ucieczki cudzoziemiec został zatrzymany przez kierowcę, pozostali towarzysze podróży uciekli. Celem podróży była Francja.

Trasa: AFG → PAK → IRN → TUR → GRC → MKD → SRB → ROU → POL → *Francja*

- 11) **W dniu 20.11.2020r.** o godz. 21:30 w m. Tychy funkcjonariusze PSG Bielsko-Biała, po otrzymaniu informacji od pracowników składu celnego, zatrzymali 3 ob. AFG. Kierowca ob. TUR nie miał

świadomości, że przewozi osoby w ukryciu. Cudzoziemcy dokonali pgpwp z RS do RP przy użyciu podstępu ukrywając się w naczepie pojazdu ciężarowego. Cudzoziemcy opuścili kraj pochodzenia w różnym czasie od ok. 3 miesięcy do 3,5 roku temu. W ROU w rejonie Timisoary 3 dni temu zostali umieszczeni przez przemytników w naczepie pojazdu ciężarowego, z zapewnieniem, że zmierza on do Niemiec. Każdy z cudzoziemców wydał na podróż etapami od 800\$ i po 3000€. Jeden z cudzoziemców granice turecko-grecką przekroczył po 20 próbie. Celem podróży była Francja oraz Niemcy (dołączenie do rodziny).

Trasy:

1. AFG → PAK → IRN → TUR → GRC → MKD → SRB → ROU → HUN → SVK → POL → *Niemcy/Francja*
2. AFG → PAK → IRN → TUR → GRC → BGR → SRB → ROU → HUN → SVK → POL → *Niemcy/Francja*

12) W dniu 28.11.2020 r. o godz. 21:10 w m. Bielsko-Biała funkcjonariusze PSG Bielsko-Biała po informacji z KP Bielsko-Biała, ujawnili 2 ob. MAR. Cudzoziemcy na terytorium Polski dostali się w ukryciu naczepy pojazdu ciężarowego. Po opuszczeniu pojazdu, udali się w rejon centrum handlowego, gdzie poprosili przechodnia o pomoc i telefon z kontaktem na numer alarmowy. Z uwagi na brak samochodu, którym cudzoziemcy wjechali do RP, nie można ustalić kierunku, z którego nastąpiło nielegalne przekroczenie granicy. Cudzoziemcy opuścili swój kraj w 2019 r., legalnie wyjeżdżając do TUR. Do GRC udali się nielegalnie w grupach, jeden drogą lądową, drugi z wykorzystaniem łodzi. Spotkali się na parkingu na granicy serbsko-węgierskiej gdzie schowali się pod naczepą rumuńskiego samochodu ciężarowego, którym dotarli do Budapesztu. Tam podczas postoju przesiedli się pod naczepę polskiego tira, gdzie spędzili 2 dni, będąc przekonanym, że samochód jedzie do AUT lub DEU. Krajem docelowym miały być Niemcy.

Trasa: MAR → TUR → GRC → MDK → SRB → HUN → UNK → POL → *Niemcy*

13) W dniu 10.12.2020 r. funkcjonariusze PSG w Opolu po otrzymaniu informacji telefonicznej od Dyżurnego KPP w Brzegu przeprowadzili kontrolę legalności pobytu 3 cudzoziemców, którzy zostali ujawnieni przez pracowników Szkołki Drzew i Krzewów w m. Pisarzowice (powiat brzeski) przy rozładunku towaru. Mężczyźni nie przedstawili do kontroli dokumentów potwierdzających ich tożsamość oraz uprawniających ich do wjazdu i pobytu na terytorium Polski. Dane cudzoziemców ustalono na podstawie kart z ośrodka dla uchodźców w miejscowości Adasevci w Serbii oraz w trakcie wyjaśnień w obecności tłumacza języka dla nich zrozumiałego. W toku prowadzonych czynności wyjaśniających ustalono, że cudzoziemcy w dniu 09.12.2020 r. w rejonie m. Cieszyn przekroczyli granicę państwową z Republiki Czeskiej do Polski wbrew przepisom przy użyciu podstępu polegającego na ukryciu się w przestrzeni ładunkowej naczepy marki WIELTON, ciągniętej przez ciągnik siodłowy marki DAF na polskich numerach rejestracyjnych */ukryci byli wśród przewożonych choinek/*.

Kolejnym monitorowanym zagrożeniem jest nielegalna migracja z Aten lub innych portów Grecji. W II poł. 2020 r. W MPL w Katowicach-Pyrzowicach odnotowano 6 zdarzeń, w których udział brało 12 obywateli państw trzecich. Poniżej zaprezentowano wszystkie zdarzenia wykryte w II połowie 2020 r. w MPL w Katowicach-Pyrzowicach:

- **21 sierpnia** funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach w ramach kontroli legalności pobytu na terytorium RP, wylegitymowali 2 cudzoziemców (**1 ob. Syrii i 1 ob. Turcji**), po przylocie samolotu rejsowego linii WizzAir z Aten. Pierwszy z mężczyzn okazał do kontroli grecki dowód osobisty, drugi okazał francuski dowód osobisty. Oba dokumenty wzbudziły

podejrzanie funkcjonariuszy. W trakcie dalszych czynności służbowych okazało się, że dokumenty widnieją w bazach SISII i Interpol jako utracone.

Trasy:

- 1) SYR → IRQ → GRC → POL → *Szwajcaria*
- 2) TUR → GRC → POL → *Niemcy/Austria*

- **31 sierpnia** funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach w ramach kontroli legalności pobytu na terytorium RP, wylegitymowali 4 cudzoziemców po przylocie samolotu rejsowego linii WizzAir z Aten (1 ob. Turcji i 3 ob. Syrii). Ob. Turcji do kontroli okazał podrobiony belgijski dowód osobisty. Drugi cudzoziemiec – ob. Syrii do kontroli okazał podrobioną włoską kartę pobytu. Kolejne 2 osoby – ob. Syrii do kontroli nie okazały żadnych dokumentów. Oznajmiły, że pochodzą z Syrii i nie posiadają żadnego dokumentu potwierdzającego tożsamość. U pierwszej z nich w bagażu ujawniono grecki dowód osobisty należący do innej osoby, ale z jej wizerunkiem, natomiast u drugiej oryginalny hiszpański dowód osobisty, należący do innej osoby.

Trasy:

- 1) TUR → GRC → *Polska/Finlandia*
- 2) SYR → TUR → GRC → POL → *Niderlandy*
- 3) SYR → TUR → GRC → POL → *Niemcy*
- 4) SYR → LBN → TUR → GRC → POL → *Szwecja*

- W dniu **20 września** funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali cudzoziemca – ob. Pakistanu, po przylocie samolotu rejsowego linii Ryanair z Aten. Mężczyzna okazał do kontroli paszport pakistański wraz z grecką kartą pobytu. Po dokonaniu sprawdzeń w bazie danych SIS II ustalono, że paszport oraz dokument pobytowy zostały zgłoszone jako utracone.

Trasa: PAK → IRN → TUR → GRC → POL → *Hiszpania/Włochy*

- W dniu **4 października** funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali 2 cudzoziemców (2 ob. Syrii), po przylocie samolotu rejsowego linii Ryanair z Aten. Mężczyzna okazał do kontroli belgijski dokument tożsamości. Po dokonaniu sprawdzeń w bazie danych SIS II ustalono, że dokument widnieje jako skradziony/utracony. Kobieta natomiast do kontroli okazała szwedzki paszport. Po dokonaniu dalszych sprawdzeń przyznała, że jest obywatelką Syrii i paszport nie należy do niej.

Trasa:

- 1) SYR(M) → IRQ → IRN → TUR → GRC → POL → *Austria*
- 2) SYR (K) → TUR → GRC → POL → *Niemcy*

- W dniu **11 października** funkcjonariusze PSG w Katowicach- Pyrzowicach wylegitymowali cudzoziemca – ob. Syrii, po przylocie samolotu rejsowego linii Ryanair z Aten. Mężczyzna okazał do kontroli izraelski paszport biometryczny. Wizerunek cudzoziemca odbiegał jednak od wizerunku zamieszczonego w dokumencie. Cudzoziemiec nie potrafił poprawnie podać danych osobowych zamieszczonych w dokumencie. Po dokonaniu sprawdzeń w bazie danych SIS II ustalono, że dokument widnieje jako utracony.

Trasa: SYR → TUR → GRC → POL → *Belgia/Wielka Brytania*

- W dniu **19 grudnia** funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali 2 cudzoziemców – ob. Demokratycznej Republiki Kongo, po przylocie samolotu rejsowego linii

Ryanair z Aten – przekserowanego w wyniku złych warunków atmosferycznych z Krakowa. Mężczyzna okazał do kontroli belgijski dowód osobisty. Po dokonaniu sprawdzeń w bazie danych SIS II ustalono, że dokument widnieje jako skradziony/utracony. Wizerunek cudzoziemca odbiegał od wizerunku zamieszczonego w dokumencie. Cudzoziemiec nie potrafił poprawnie podać danych osobowych zamieszczonego w dokumencie. Kobieta natomiast okazała do kontroli belgijski paszport. Wizerunek cudzoziemki nieznacznie odbiegał od wizerunku zamieszczonego w dokumencie. Dokonane sprawdzenia w bazach danych nie wykazały utraty lub zagubienia dokumentu. W toku dalszych czynności weryfikacyjnych cudzoziemka ostatecznie przyznała, że jest obywatelką Demokratycznej Republiki Kongo, a paszport nie należy do niej.

Trasy:

- 1) DRK → Kongo → TUR → GRC → POL → *Francja*
- 2) DRK → Kongo → Gabon → DRK → TUR → GRC → POL → *Francja*

Granica lotnicza zewnętrzna

W strukturze Śląskiego Oddziału Straży Granicznej w II półroczu 2020 r. funkcjonowała jedna placówka SG w Katowicach-Pyrzowicach, która kontrolowała lotniczy ruch graniczny z państwami spoza strefy Schengen, realizując zadania na zewnętrznej granicy Unii Europejskiej. Na granicy lotniczej zewnętrznej UE na wjazd i wyjazd z Polski ujawniono 19 cudzoziemców (w tym 14 ob. UKR, 2 ob. GEO oraz po jednym TUR, ALB i PHL).

Wśród wszystkich powyższych zdarzeń w LPG ogółem ujawniono u cudzoziemców 27⁹ sfałszowanych dokumentów.

Rodzaj fałszerstwa	Obywatelstwo cudzoziemca	Rodzaj sfałszowanego dokumentu	Organ wydający	Liczba	
podrobienie	Turcja	dowód osobisty	Władze Grecji	1	
			Władze Belgii	1	
		Burmistrz Krotoszyna	1		
			prawo jazdy	Starosta Krotoszyna	1
	Syria	dokument pobytowy	Władze Włoch	1	
	Gruzja	oświadczenie o zamiarze powierzenia wykonywania pracy	PUP Kalisz	2	
	Ukraina	pełnomocnictwo	PHU EURO-CAR Damian Jabłoński	3	
podrobienie RAZEM				10	
cudzy oryginalny	Syria	dowód osobisty	Władze Hiszpanii	1	
			Władze Grecji	1	
			Władze Belgii	1	
		paszport	Władze Szwecji	1	
			Władze Izraela	1	

⁹ Dane na podstawie raportu z CBD SG SWK

	Kongo (wcześniej Zair)	dowód osobisty	Władze Belgii	1
		paszport	Władze Belgii	1
	Pakistan	dokument pobytowy	Władze Grecji	1
cudzy oryginalny RAZEM				8
wyłudzenie	Ukraina	dokument pobytowy	Konsulat RP we Lwowie	2
			Konsulat RP w Winnicy	1
			Konsul RP w Kijowie	2
			Konsulat RP w Łucku	1
wyłudzenie RAZEM				6
przerobienie	Syria	dowód osobisty	Władze Grecji	1
	Turcja	dowód osobisty	Władze Francji	1
	Pakistan	paszport	Władze Pakistanu	1
przerobienie RAZEM				3
RAZEM				27

CZE

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Morawsko-Śląskiego

W ocenianym okresie drugiej połowy 2020 roku wpływ na działania policji ds. cudzoziemców podobnie jak pozostałych jednostek zintegrowanego systemu ratownictwa RC miały wprowadzone przez władze kraju środki zapobiegające rozprzestrzenianiu się COVID 19. Z wyjątkiem miesięcy wakacyjnych w pierwszej kolejności działania policji ukierunkowane były realizacją decyzji Ministra Zdrowia i Rządu Republiki Czeskiej. Odwrotnie, aniżeli w I półroczu 2020 roku działania prowadzone były wewnątrz kraju, gdzie prowadzono kontrole na drogach, kontrole legalności pobytu, w tym działania prowadzone wspólnie z innymi organami (Inspektoraty Pracy, Urzędy Celne itp.).

Odcinek granicy ze Słowacją

W związku z sytuacją pandemiczną panującą w Europie Decyzją Prezydenta Policji RC od początku marca 2020 roku wstrzymano realizację wspólnych patroli ze stroną Słowacką, przy czym decyzja ta nadal obowiązuje. W związku z tym działania funkcjonariuszy skoncentrowały się na prowadzeniu w pobliżu granicy państwowej wyrwykowej kontroli cudzoziemców pod kątem przestrzegania aktualnych wymagań wynikających z obowiązujących przepisów zgodnie z art. 23 Kodeksu Schengen.

W ramach umowy o readmisji w drugim półroczu 2020 roku przekazano 2 osoby (M) obywateli Maroka oraz Algierii.

Odcinek granicy z Polską

W związku z sytuacją pandemiczną panującą w Europie Decyzją Prezydenta Policji RC od początku marca 2020 roku wstrzymano realizację wspólnych patroli ze stroną Polską, przy czym decyzja ta nadal obowiązuje. W związku z tym działania funkcjonariuszy skoncentrowały się na prowadzeniu w pobliżu granicy państwowej wyrywkowej kontroli cudzoziemców pod kątem przestrzegania aktualnych wymagań wynikających z obowiązujących przepisów zgodnie z art. 23 Kodeksu Schengen

W ramach umowy o readmisji z Polską nie przekazywano osób.

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Olomunieckiego.

Na działania Wydziału ds. Cudzoziemców w drugiej połowie 2020 roku miały wprowadzone przez władze kraju środki zapobiegające rozprzestrzenianiu się COVID 19. działania policji ukierunkowane były realizację decyzji Ministra Zdrowia i Rządu Republiki Czeskiej. Kontrole wyrywkowe na wytypowanych trasach tranzytowych, międzynarodowych głównych szlakach drogowych, ukierunkowane były przede wszystkim na sprawdzanie wypełniania przyjętych przez rząd środków ochronnych, sprawdzenie legalności pobytu cudzoziemców, kontrole dokumentów podróży, monitorowanie i kontrole wytypowanych pojazdów w celu ujawnienia przemytu prekursorów z Polski do Czech. W II półroczu 2020 roku wstrzymano realizację wspólnych patroli ze stroną Polską.

2. Rozwój na obszarze nielegalnych pobytów

POL

Odcinek granicy z Czechami

Ogółem w Śląskim Oddziale Straży Granicznej w II połowie 2020 r. ujawniono 47 zdarzeń mających związek z nielegalną migracją ob. państw trzecich na polsko-czeskim odcinku granicy. Głównym zjawiskiem była nielegalna migracja ob. Ukrainy – 32, co stanowiło 68% wszystkich cudzoziemców, którzy naruszyli przepisy związane z przekraczaniem granicy RP. Przekraczanie granicy RP wbrew przepisom wynikało głównie z wyłudzenia dokumentu (13 UKR), celu niezgodnego z deklarowanym (10 UKR, 1 GEO), braku dokumentów (3 AFG, 2 UKR, 2 RUS, 2 PAK, 2 PSE), przeterminowanego pobytu w innym PC UE (4 UKR, 1 TUR, 1 GEO, 1 MKD) i innych (5).

Ukraińcy najczęściej zatrzymywani byli na szlaku E75 (A1 – 31, DK52 – 1 przypadek). Ukraińcy najczęściej podróżowali autokarami (14) wracając z Republiki Czeskiej na Ukrainę. Najczęściej ujawniano cudzoziemców Gorzyczkach (37) oraz Cieszynie (6).

W II półroczu 2019 r. w Śląskim Oddziale Straży Granicznej ujawniono 195 ob. państw trzecich naruszających przepisy migracyjne na odcinku granicy z RC, tym samym w bieżącym okresie odnotowano 76% spadek.

W odniesieniu do Straży Granicznej ogółem w II poł. 2020 r. ujawniono 252 (w II poł. 2019 r. – 568) ob. państw trzecich naruszających przepisy migracyjne na odcinku granicy z RC. Stanowi to spadek liczby zdarzeń o 55,6%.

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Morawsko-Śląskiego

Jak już informowano, w zakresie legalności pobytu cudzoziemców w II półroczu 2020 roku w czasie pandemii koronawirusa realizowano przede wszystkim wyrywkowe kontrole legalności pobytu w pobliżu granicy państwowej w celu sprawdzania wypełniania przyjętych przez Ministerstwo Zdrowia RC środków ochronnych regulujących zasady wjazdu i pobytu na terytorium RC.

Funkcjonariusze Policji nadal przeprowadzali kontrole cudzoziemców w ramach walki z nielegalną migracją, ramach prowadzonych wewnątrz kraju zarówno w ramach KLP jak i KLZ.

Również ze względu na pandemię ograniczono kontrole prowadzone wspólnie z UC lub Inspektoratami Pracy. Współdziałania były ukierunkowane na ujawnianie nielegalnej migracji cudzoziemców oraz legalności i pobytu i zatrudnienia. Zazwyczaj kontrolami objęci byli cudzoziemcy z państw trzecich (ob. Ukrainy, Mołdawii i innych), którzy na terytorium Republiki Czeskiej wykonywali nielegalną pracę zarobkową.

Podobnie, jak w latach wcześniejszych, obszarem nielegalnej migracji, którym zajmowała się w analizowanym okresie policja cudzoziemska są przypadki naruszeń ustawy o pobycie cudzoziemców (nr 326/1999 Dz.U.) na terytorium Republiki Czeskiej. Chodzi o cudzoziemców przebywających w ośrodkach sanatoryjnych Klimkovice i Karviná-Darkov, po upływie pobytu legalnego wynikającego z wizy. Również i w tym wypadku pandemia miała wpływ na znaczny spadek ujawnianych naruszeń, ze względu na ograniczenie ruchu lotniczego.

Jednakże w II połowie 2020 roku priorytety działań Policji ds. Cudzoziemców wynikały z wydanych przez MZ RC regulacji dot. zapobiegania rozprzestrzeniania się pandemii Covid 19. Działania realizowano w formie kontroli mających na celu sprawdzanie wypełniania przyjętych środków ochronnych, przede wszystkim czy cudzoziemcy wjechali do RC zgodnie z przyjętymi regulacjami. Większość prowadzonych w tym zakresie spraw dot. obywateli Ukrainy, Mołdawii oraz Gruzji. Prawie wszyscy ob. Ukrainy zatrzymani na wjeździe lub pobycie niezgodnym z obowiązującymi przepisami dostali się do UE przez zewnętrzną granicę na Węgrzech. Drugim najczęściej występującym przypadkiem był pobyt w RC na podstawie polskiej wizy typu D, przede wszystkim ob. Ukrainy.

Znaczące ryzyko na terytorium województwa morawsko-śląskiego odnotowano zwłaszcza w ostatnich trzech miesiącach roku- nielegalna migracja w ukryciu w pojazdach ciężarowych. Nielegalni migranci pochodzili przede wszystkim z państw arabskich i Afryki Północnej (Syria, Maroko, Afganistan), do Czech wjechali ze Słowacji i kierowali się do państw Europy Zachodniej (RFN, Francja, Wielka Brytania, Belgia). W jednym przypadku prowadzono postępowanie wobec 2 ob. Afganistanu, którzy do Czech wjechali ukryci w pociągu towarowym z Serbii.

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Ołomunieckiego

W drugim półroczu 2020 roku w terytorialnym zasięgu działania Dyrekcji Wojewódzkiej Policji w Ołomuńcu nie nastąpiła zmiana trendów lub form popełniania nielegalnych działań w związku z wnioskiem o uzyskanie pozwolenia na pobyt w Republice Czeskiej.

W II półroczu 2020 Wydział ds. Cudzoziemców Dyrekcji Wojewódzkiej Policji w Ołomuńcu wszczął ogółem **97** postępowań o wydalenie administracyjne. Chodziło przede wszystkim o cudzoziemców, którzy poważnie naruszyli bezpieczeństwo publiczne poprzez niezastosowanie się do wydanych przez MZ RC regulacji dot. zapobiegania rozprzestrzeniania się pandemii Covid 19 lub przebywali w RC po upływie

ważności pozwolenia na pobyt lub też po wydaniu decyzji o opuszczeniu kraju.

Wszczęto **47** postępowań o zobowiązaniu do wyjazdu z kraju, w związku z nielegalnym pobytom na terytorium RC (15 UKR, 8 TUR, 5 AFG, 5 MDA, 4 DZA, 3 MAR, 2 LBY, 1 SRB, 1 KAZ, 1 RKS, 1 BGD, 1 PHL).

W 50 przypadkach wszczęto postępowania o zobowiązaniu do wyjazdu z kraju, w większości ob. Ukrainy w związku z naruszeniem porządku publicznego i nie zastosowaniem się do obowiązujących regulacji ochronnych MZ RC wydanych w związku z Covid 19 (42 UKR, 7 MDA, 1 GEO).

W drugim półroczu 20120 roku Wydział ds. Cudzoziemców Dyrekcji Wojewódzkiej Policji w Ołomuńcu prowadził **10 spraw karnych, które dotyczyły:**

- **8 x** niewykonania decyzji urzędu- chodziło o osoby, którym pomimo zakazu pobytu na terytorium RC, nadal na nim przebywały (4x UKR, 1xVNM, 1x RKS, 1xGEO),
- **2 x** podrobienia i przerobienia dokumentu – osoby (1x UKR, 1x MDA), przedłożyły podrobione dokumenty (rumuńskie).

6. Pseudolegalne metody wjazdu

POL

Śląski Oddział Straży Granicznej w Raciborzu

Odcinek z Republiką Czeską

Na terytorium woj. śląskiego i opolskiego, graniczących z RC w II półroczu 2020 r. ujawniono 55 zdarzeń związanych z wyłudzeniem polskich wiz (51 ob. UKR, 2 ob. RUS i 2 ob. BLR). Wszystkie z nich to wizy długoterminowe krajowe D, w tym głównie wydane celem: wykonywania pracy przez cudzoziemca na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy (33), wykonywania pracy przez cudzoziemca na podstawie zezwolenia na pracę sezonową (18) i wykonywania pracy innej (4). Najwięcej wiz wydano w polskich placówkach konsularnych w Charkowie (15), Lwowie (15), Winnicy (6), Kijowie (6) i Łucku (5). Ukraińcy wykorzystywali wizy w celu nielegalnej migracji do innych krajów UE w celach zarobkowych lub odwiedzin lub nie podejmowali zatrudnienia w Polsce, a wiza jedynie miała im umożliwić legalny wjazd do RP. Ukraińcy wykorzystywali liberalne polskie przepisy wizowe, które umożliwiają im szybkie i stosunkowo tanie uzyskanie dokumentu legalizującego wjazd i pobyt w RP.

W porównaniu do II półrocza 2019 r. odnotowano blisko 72% spadek, kiedy wykryto 197 wyłudzonych wiz (195 ob. UKR i 2 BLR). Spadek ten spowodowany jest zniesionym obowiązkiem posiadania wiz przez ob. UKR posiadających paszporty biometryczne i podróżujących do UE, jak również sytuacją epidemiczną na świecie.

CZE

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Morawsko-Śląskiego.

W analizowanym okresie nie zaobserwowano nowych metod i trendów w pseudolegalnych formach wjazdu do RC. Nadal monitorowany jest problem wykorzystywania polskich wiz typu D w celu nielegalnego wykonywania pracy.

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Olomunieckiego.

W ocenianym okresie nie stwierdzono nowych metod lub trendów w obejściu prawa pobytowego, w celu wjazdu na terytorium Czech.

7. Sfałszowane dokumenty

POL

Śląski Oddział Straży Granicznej w Raciborzu

Na terytorium woj. śląskiego i opolskiego, graniczących z RC w II półroczu 2020 r. ujawniono 8 zdarzeń związanych z fałszerstwem dokumentów (bez wyłudzonych wiz).

- 14 lipca 2020 r. funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach, w ramach kontroli legalności pobytu, zatrzymali 1 ob. Gruzji, który do kontroli przedłożył oryginalny paszport biometryczny wydany przez władze Gruzji oraz oryginalny paszport zwykły wydany przez władze Gruzji ze zmienionymi danymi personalnymi, z wizą krajową długoterminową;
- 14 sierpnia 2020 r. w lpg w Katowicach-Pyrzowicach, do kontroli granicznej na kierunku wjazdowym stawiał się ob. Albanii, po przylocie z Bułgarii. Do kontroli przedłożył oryginalny paszport biometryczny wydany przez władze Albanii, ze zmienionymi danymi personalnymi;
- 21 sierpnia 2020 r. funkcjonariusze z PSG w Katowicach-Pyrzowicach w ramach kontroli legalności pobytu zatrzymali 1 ob. Syrii oraz 1 ob. Turcji. Pierwszy z nich do kontroli przedłożył grecki dowód osobisty wydany na dane ob. Grecji (figurujący w bazach SIS II i INTERPOL jako utracony), drugi zaś do kontroli przedłożył francuski dowód osobisty wydany na dane ob. Francji (figurujący w bazach SIS II i INTERPOL jako utracony); lot z Aten
- 31 sierpnia 2020 r. funkcjonariusze z PSG w Katowicach-Pyrzowicach w ramach kontroli legalności pobytu, zatrzymali 4 cudzoziemców posługujących się sfałszowanymi dokumentami. Ob. Turcji do kontroli przedłożył podrobiony belgijski dowód osobisty i posiadał przy sobie podrobiony polski dowód osobisty oraz polskiepodrobione prawo jazdy. Jeden z ob. Syrii posłużył się podrobioną włoską kartą pobytu. Druga z ob. Syrii nie okazała do kontroli żadnego dokumentu, natomiast w jej bagażu ujawniono grecki dowód osobisty, należący do innej osoby, ale z jej wizerunkiem. Trzecia z ob. Syrii również nie okazała do kontroli dokumentu, natomiast w jej bagażu ujawniono oryginalny hiszpański dowód osobisty, należący do innej osoby. lot z Aten
- 20 września 2020 r. funkcjonariusze z PSG w Katowicach-Pyrzowicach, w ramach kontroli legalności pobytu, zatrzymali ob. Pakistanu, po przylocie z Aten, który do kontroli okazał lot z Aten

przerobiony paszport pakistański poprzez podrobienie na wzór oryginału strony z daymi personalnymi oraz wyklejki na drugiej stronie obwoluty;

- 4 października 2020 r. funkcjonariusze z PSG w Katowicach-Pyrzowicach, w ramach kontroli legalności pobytu zatrzymali 2 ob. Syrii, którzy posługiwali się sfałszowanymi dokumentami. Pierwszy z nich do kontroli okazał cudzy oryginalny belgijski dowód osobisty, widniejący jako utracony. Druga ob. Syrii do kontroli okazała cudzy oryginalny paszport wydany przez władze Szwecji; lot z Aten
- 11 października 2020 r. funkcjonariusze z PSG w Katowicach-Pyrzowicach w ramach kontroli legalności pobytu zatrzymali ob. Syrii, który do kontroli okazał cudzy oryginalny izraelski paszport biometryczny (widniejący jako utracony); lot z Aten
- 19 grudnia 2020 r. funkcjonariusze z PSG w Katowicach-Pyrzowicach w ramach kontroli legalności pobytu zatrzymali 2 ob. Demokratycznej Republiki Konga, którzy do kontroli przedłożyli sfałszowane dokumenty. Pierwszy z nich okazał cudzy oryginalny belgijski dowód osobisty (widniejący w bazie SIS II jako utracony/skradziony). Druga cudzoziemka do kontroli przedłożyła cudzy oryginalny paszport wydany przez władze Belgii. lot z Aten

W stosunku do analogicznego okresu w 2019 r. (4) odnotowano wzrost tego typu zdarzeń o 50%. Utrzymuje się zatem zagrożenie nielegalną migracją na kierunku z Grecji, z wykorzystaniem fałszywych dokumentów. W związku z tym zagrożenie to powinno być cały czas monitorowane.

CZE

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Morawsko-Śląskiego

W drugim półroczu 2020 roku odnotowano wzrost liczby podróbek „*Dokumentu (potwierdzenia o zakwaterowaniu)*”, który jest częścią dokumentacji służącej do legalizacji pobytu, którą zgodnie z ustawą o cudzoziemcach składają cudzoziemcy starający się o tzw. kartę pracownika (zatrudnienia). Odnotowano również wzrost liczby sfałszowanych pieczęci tłumacza przysięgłego języka chińskiego na przetłumaczonych dokumentach stanowiących dokumentację, która składa cudzoziemiec starający się o wizę lub pobyt długoterminowy w RC w Ambasadzie Czech lub Konsulatach Generalnych RC w Chinach. Nadaj ujawniane są sfałszowane ukraińskie świadectwa o niekaralności przedstawiane w placówkach dyplomatycznych RC na Ukrainie.

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Ołomunieckiego

W drugim półroczu 2020 roku sprawdzano pod kątem fałszerstw 2 dokumenty, (2 dowody osobiste Rumunii) którymi się posłużyli się podczas kontroli legalności pobytu ob. Ukrainy i Mołdawii. Po dokonaniu ekspertyzy okazało się, że doszło do podrobienia dokumentów. W porównaniu z okresem wcześniejszym, nie doszło do zwiększenia liczby ujawnionych przypadków cudzoziemców posługujących się podrobionymi lub przerobionymi dokumentami.

6. Nadużywanie procedury uchodźczej

POL

Śląski Oddział Straży Granicznej w Raciborzu

W II półroczu 2020 r. w ŚŁOSG przyjęto 6¹⁰ wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej (10 cudzoziemców – 6 RUS, 1 UKR, 1 BLR, 1 ERI i 1 SYR).

W II półroczu 2019 r. w ŚŁOSG przyjęto tylko jeden wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej (1 ob. GEO).

W analizowanym okresie nie realizowano przekazania w ramach procedur rozporządzenia Dublin III do RP (w II pół. 2019 r. – 0). W analogicznym okresie 2019 r. w ramach procedur rozporządzenia Dublin III przekazano do RP 2 cudzoziemców (1 UZB i 1 UKR) z Czech.

W analizowanym okresie **odnotowano 4** przypadki (1 UKR, 1 RUS, 1 BLR i 1 UZB) przekazania cudzoziemców w ramach readmisji.

CZE

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Morawsko-Śląskiego

Wydział ds. Cudzoziemców zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi nie jest uprawniony do prowadzenia postępowań o udzielenie ochrony międzynarodowej, włącznie z ochroną uzupełniającą. W zasięgu terytorialnym działania Dyrekcji Wojewódzkiej Policji w Ostrawie znajduje się ośrodek dla cudzoziemców w Havířově-Suché, pozostaje on w gestii Administracji Ośrodków dla Uchodźców MSW RC. Przebywają w nim wnioskodawcy o ochronę międzynarodową.

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Ołomunieckiego

W ocenianym okresie do Wydziału ds. Cudzoziemców DWP w Ołomuńcu nie wpłynął żaden wniosek o ochronę międzynarodową w formie azylu. Wydział Polityki Azylowej i Migracyjnej MSW RC odnotowuje fakt, że część cudzoziemców, którzy w odpowiednim czasie nie opuszczają terytorium RC zgłaszają się ośrodków dla cudzoziemców (lub na inne komisariaty policji) i wnoszą o ochronę międzynarodową.

¹⁰ Na podstawie raportu SOC: RPU 12 – Złożone wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej w RP2 wygenerowanego 16.01.2021 r., godz. 11:26.

7. Handel ludźmi

POL

Śląski Oddział Straży Granicznej

W 2019 r. w Śląskim Oddziale Straży Granicznej dokonano 8 identyfikacji (domniemanych) ofiar handlu ludźmi. Wszystkie osoby to obywatelki Polski (22-39 lat). Nie wniesiono aktu oskarżenia.

W II pół. 2020 r. nie ujawniono zdarzeń mających związek z handlem ludźmi. Natomiast w pierwszym półroczu 2020 r. dokonano identyfikacji dodatkowo 5 (4K + 1M) (domniemanych) ofiar handlu ludźmi. W sprawie toczony jest śledztwo.

CZE

W ocenianym okresie w zasięgu terytorialnego działania Dyrekcji Wojewódzkich Policji w Ostrawie i Ołomuńcu nie zidentyfikowano żadnej przesłanki prowadzącej do wszczęcia, postępowania dot. podejrzenia o nielegalny handel ludźmi.

Wnioski

POL

Sytuację migracyjną w Polsce, także w jej południowej części, w II półroczu 2020 r. należy ocenić jako stabilną, a jej charakter głównie jako tranzytowy. Polska w dalszym ciągu nie jest szeroko postrzegana przez cudzoziemców jako atrakcyjny kraj docelowy. Pewnym wyjątkiem są obcokrajowcy, których pobyt w Polsce jest powiązany z pracą. W tym obszarze zauważa się znaczną dynamikę, głównie determinowaną potrzebami rynku pracy. W związku z pandemią SARS CoV 2 odniesienie się do analogicznego okresu w 2019 r. jest niemiernodajne.

Coraz rzadziej obywatele UKR wykorzystują zliberalizowane w Polsce prawo w zakresie podejmowania przez nich zatrudnienia z uwagi na zniesiony obowiązek posiadania wiz przez ob. UKR posiadających paszporty biometryczne i podróżujących do UE. Mogą wjechać do krajów członkowskich bez wizy na 90 dni (w ciągu 180 dni) w celach biznesowych, turystycznych lub rodzinnych. Ukraińcy na podstawie tych paszportów wjeżdżają na teren Polski/UE a następnie świadomie wyjeżdżają do pracy, w tym do Czech. Umożliwiają im również nielegalną turystykę lub odwiedziny najbliższych w innych krajach UE.

Utrzymuje się zjawisko legitymowania się przez cudzoziemców sfałszowanymi dokumentami państw UE przy lotach wewnętrznych z Grecji do Polski (6 przypadków w II pół. 2020 r., 3 przypadki w II pół. 2019 r.).

Utrzymuje się nielegalna migracja w ukryciu w naczepach samochodów ciężarowych szlakiem bałkańskim. W II półroczu 2020 r. funkcjonariusze ŚIOŚG w 13 (w II pół. 2019 r. ujawniono 6 zdarzeń) zdarzeniach zatrzymali 85 cudzoziemców, w tym: 30 AFG, 19 IRQ, 15 SYR, 5 TUR, 5 ERI, 4 IRN, 2 MAR, 2 PAK, 2 PSE i 1 JEM, którzy przyjechali do Polski korzystając z ukrycia w zamkniętych przestrzeniach pojazdów.

CZE

W ocenianym okresie można stwierdzić, że w związku z pandemią COVID 19 głównym zagrożeniem migracyjnym w terytorialnym zasięgu działania Dyrekcji Wojewódzkich Policji RC w Ostrawie i Ołomuńcu był powtarzający się wjazd i pobyt cudzoziemców (zwłaszcza obywateli Ukrainy) niezgodnie z regulacjami ochronnymi Ministerstwa Zdrowia Republiki Czeskiej.

Projekt strategii walki z nielegalną migracją zakłada również wzrost fałszerstw dokumentów. Na podstawie dostępnych danych statystycznych można przewidywać, że do najczęściej podrabianych dokumentów w RC mogą zaliczać się dowody osobiste Rumunii, Węgier, Litwy i Słowacja, które najczęściej wykorzystują obywatele Mołdawii i Ukrainy. Jednocześnie można spodziewać się kontynuacji dotychczasowego trendu dot. fałszerstw poświadczeń o niekaralności oraz innych dokumentów uzupełniających potrzebnych do uzyskania karty pracownika.

Utrzymuje się nielegalna migracja w ukryciu w naczepach samochodów ciężarowych szlakiem bałkańskim.